

การศึกษาสมรรถนะดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขต
พื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก

A Study on the Development of Digital Competency among School
Administrators under the Phitsanulok Primary
Educational Service Area Office

พิชญพร แจงทอง

Pitchayaporn Jangthong

ภัทรพงศ์ พงศ์ภัทรกานต์

Pathapong Pongpatrakant

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนเรศวร

Graduate School Naresuan University

Email: pitchayapornj66@nu.ac.th

Received: 19 April 2025; Revised: 19 May 2025; Accepted: 19 May 2025

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ ศึกษาสมรรถนะดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ กลุ่มตัวอย่าง คือ ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 191 คน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก ปีการศึกษา 2567 กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยการเปิดตารางของเครซีและมอร์แกน โดยการสุ่มแบบแบ่งชั้น ตามสัดส่วนจำนวนผู้บริหารสถานศึกษา เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามสมรรถนะดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก มีค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถาม ระหว่าง 0.80 – 1.00 และมีค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับ เท่ากับ .964 วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัย พบว่า สภาพสมรรถนะดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลกในภาพรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = 4.18) เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลอย่างมีวิจารณญาณ และจรรยาบรรณ อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = 4.44) รองลงมา คือ ด้านการใช้ดิจิทัล อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = 4.19) ด้านการเข้าใจดิจิทัล อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = 4.12) ด้านการผลิตสื่อดิจิทัล อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = 4.12) และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านการติดต่อสื่อสารด้วยเครื่องมือดิจิทัล อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = 4.07)

คำสำคัญ: สมรรถนะดิจิทัล, ผู้บริหารสถานศึกษา, สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา

Abstract

This research article aimed to examine the digital competency of school administrators under the jurisdiction of the Phitsanulok Primary Educational Service Area Office. The study employed a quantitative research methodology. The sample consisted of 191 school administrators from the Phitsanulok Primary Educational Service Area in the academic year 2024. The sample size was determined using Krejcie and Morgan's table, and a stratified random sampling technique was applied, proportionate to the number of administrators in each stratum. The research instrument was a digital competency questionnaire designed specifically for school administrators under the Phitsanulok Primary Educational Service Area Office. Index of item objective congruence (IOC) ranged between 0.80 and 1.00, and the overall reliability coefficient was .964. Data were analyzed using basic descriptive statistics, including mean and standard deviation.

The overall digital competency of school administrators under the Phitsanulok Primary Educational Service Area Office was at a high level. ($\bar{X}$ = 4.18) Ranked by mean score from highest to lowest, the top-ranked dimension was *critical and ethical use of digital technology* ($\bar{X}$ = 4.44), followed by *digital usage* ($\bar{X}$ = 4.19), *digital understanding* ($\bar{X}$ = 4.12), and *digital media production* ($\bar{X}$ = 4.12), respectively. The lowest mean score, although still at a high level, was in the area of *digital communication* ($\bar{X}$ = 4.07), respectively.

Keywords: Digital competency, School administrators, Primary Educational Service Area Office

บทนำ

ในปัจจุบันนี้ได้ก้าวเข้าสู่ยุคเทคโนโลยีดิจิทัล ซึ่งเป็นยุคที่มนุษย์สามารถค้นหาคำตอบใหม่ๆ ที่เกิดขึ้นในแต่ละวันได้อย่างรวดเร็วและมีความหลากหลายของช่องทางการสืบค้น อีกทั้งเทคโนโลยีได้มีบทบาทต่อการใช้ชีวิตประจำวันและการประกอบอาชีพเป็นอย่างมาก ดังนั้น มนุษย์จึงต้องมีการปรับตัวให้พร้อมโดยการเพิ่มพูนความรู้ และทักษะที่จำเป็นต่อการดำเนินชีวิตในยุคแห่งอนาคต และสามารถใช้อย่างมีประสิทธิภาพจากผลที่เกิดจากการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลอย่างคุ้มค่า เพื่อเป็นการเตรียมความพร้อมและรับมือต่อการเปลี่ยนแปลงของสังคม รวมไปถึงปัญหาต่างๆ ที่อาจจะเกิดขึ้นได้ในยุคนี้และในอนาคต อีกทั้งนโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยการพัฒนาดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม พ.ศ.2561 - 2580 ซึ่งมีเป้าหมายคือการเพิ่มศักยภาพการแข่งขันทางเศรษฐกิจของประเทศโดยการใช้นวัตกรรมและเทคโนโลยีดิจิทัลในการให้ข้อมูลและกระจายข่าวสาร รวมถึง

บริการต่าง ๆ ในการสร้างโอกาสของประชาชนผ่านสื่อดิจิทัล เพื่อพัฒนาคุณภาพของชีวิตประชาชนและพัฒนาบุคลากรทุกกลุ่ม ให้มีความรู้ ความสามารถ และทักษะที่เพิ่มมากขึ้นสำหรับการใช้ชีวิตประจำวันและการประกอบอาชีพในยุคดิจิทัล รวมไปถึงการปรับเปลี่ยนกระบวนทัศน์ในการทำงานของหน่วยงานภาครัฐ โดยนำเทคโนโลยีดิจิทัลในการบริหารจัดการเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพในการทำงาน และเกิดความโปร่งใสสามารถตรวจสอบได้ (สำนักงานคณะกรรมการการดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2562) ซึ่งโลกในศตวรรษที่ 21 ได้มีการเปลี่ยนแปลงจากยุคอุตสาหกรรมเข้าสู่ยุคสารสนเทศ (Information Age) โดยใช้ความรู้เป็นกลไกสำคัญในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจและพัฒนานวัตกรรมทางเทคโนโลยีในการเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันทั้งในด้านอุตสาหกรรม การใช้ชีวิตของคนในสังคมยุคใหม่ สิ่งแวดล้อมที่มีความหลากหลายในมิติทางด้านการเมือง เศรษฐกิจ และสิ่งแวดล้อม ส่งผลให้เกิดโอกาสและภัยคุกคามขึ้น ส่งผลให้สังคมแห่งโลกแห่งอนาคตมีการแข่งขันกันโดยใช้ข้อมูลสารสนเทศ เป็นยุคเศรษฐกิจฐานความรู้ (Knowledge-Based Economy) ใช้ความรู้เป็นกลไกสำคัญในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจ ด้วยการใช้นวัตกรรมทางเทคโนโลยีมาสร้างขีดความสามารถจำเป็นต้องมีการปฏิรูปการศึกษา โดยมีความมุ่งหมายที่จะจัดการศึกษา เพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์เป็นคนดี มีความสามารถและมีความสุข การดำเนินการให้บรรลุเป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพและมีประสิทธิผลจำเป็นต้องมีการกระจายอำนาจและให้ทุกฝ่ายมีส่วนร่วม (ทวิชัย เกียรติสกุลศรี, 2565) ซึ่งประเทศไทยต้องปรับตัวให้สอดคล้องกับ สถานการณ์ที่มีการเปลี่ยนแปลงรวดเร็ว ดังนั้น บุคคลที่มีความรู้ ทักษะ และประสบการณ์ในการรับมือกับการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นอย่างต่อเนื่อง รวมทั้งสามารถปรับตัวเองให้เข้ากับสถานการณ์ที่เกิดขึ้นได้จึงจะประสบผลสำเร็จ ส่วนบุคคลที่ไม่เรียนรู้สิ่งใหม่ ๆ ก็ไม่อาจจะก้าวไม่ทันต่อความเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นได้ และส่งผลกระทบต่อการดำเนินชีวิตของบุคคล

การเปลี่ยนแปลงเทคโนโลยีอย่างรวดเร็ว องค์กรที่สามารถปรับตัวและเตรียมความพร้อมเพื่อให้สอดคล้องกับความเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นได้เร็วเท่าไร ย่อมมีความได้เปรียบมากเท่านั้น องค์กรทางการศึกษาเป็นหน่วยงานที่มีความสำคัญต่อชาติ “เพราะการศึกษาสร้างคน คนสร้างชาติ” ได้รับผลกระทบต่อการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นเช่นเดียวกัน และโรคอุบัติใหม่ เช่น โควิด - 19 กลายเป็นแรงผลักดันบังคับให้เกิดการปรับตัวและนำมาซึ่งเทคโนโลยีและนวัตกรรมรูปแบบการศึกษาใหม่ ๆ ที่ช่วยให้เด็กได้เรียนรู้ด้วยตนเองด้วยรูปแบบที่แตกต่างกลายเป็นโมเดลใหม่ ๆ ที่สอดคล้องกับบริบทของแต่ละพื้นที่ทั่วโลก การเตรียมความพร้อมในการรับมือต่อการเปลี่ยนแปลงผลักดันให้ผู้บริหารการศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษาต้องมีศักยภาพในการบริหาร การศึกษาและการบริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล รวมถึงสมรรถนะยุคดิจิทัลซึ่งถือเป็นกุญแจสำคัญในการขับเคลื่อนองค์กรทางการศึกษาอันจะส่งผลให้นักเรียนมีความรู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลงได้อย่างมีประสิทธิภาพต่อไป (ปณณัฐ มาเชค, 2565) ดังนั้น ผู้บริหารสถานศึกษาจำเป็นต้องมีวิสัยทัศน์ด้านการบริหารจัดการสถานศึกษา ที่สามารถนำเอาเทคโนโลยีดิจิทัลมาประยุกต์ใช้เพื่อพัฒนาองค์กรสู่องค์กรดิจิทัล เพื่อให้สถานศึกษามีความทันสมัย และสามารถบริหารจัดการสถานศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพในทุก ๆ ด้าน หลักการแนวคิดใหม่ ๆ ด้านการบริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัลจึงเป็นเรื่องสำคัญในโลกที่มีการเปลี่ยนแปลง ซึ่งผู้บริหารสถานศึกษาเป็นผู้ที่มีบทบาทสำคัญอย่างยิ่งในการนำองค์กรไปสู่ความสำเร็จตามวิสัยทัศน์และ

พันธกิจ ผู้บริหารสถานศึกษาจึงต้องมีทักษะการบริหารสถานศึกษาที่โดดเด่น รวมทั้งสมรรถนะที่ต่างไปจากยุคอื่นๆ เพื่อให้สามารถรับมือกับการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นได้เป็นอย่างดี (กรณิการ์ สุขบัว, 2566)

สมรรถนะดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา จึงเป็นสมรรถนะที่จำเป็นอย่างยิ่ง ไม่ใช่เพียงแค่ การใช้เทคโนโลยีดิจิทัลได้ ใช้สื่อ อุปกรณ์ทางเทคโนโลยีในการสอนได้ หรือการติดต่อสื่อสารด้วยเทคโนโลยีดิจิทัลในรูปแบบต่าง ๆ ได้ แต่จะต้องมีองค์ความรู้ ทักษะ คุณลักษณะที่ดีในการใช้สื่อเทคโนโลยีดิจิทัล พึงคำนึงถึงความปลอดภัยและกฎหมายที่เกี่ยวข้องในเรื่องลิขสิทธิ์ โดยสิ่งเหล่านี้จะต้องพัฒนาตามลำดับขั้นของสมรรถนะดิจิทัล (กิตติพิศ โจนสันเทียะ, 2565) โดยที่ผู้บริหารจะต้องมีความเข้าใจอย่างถ่องแท้ในสมรรถนะดิจิทัล เพื่อให้เกิดประโยชน์ต่อการจัดการศึกษาในสถานศึกษา เมื่อบุคลากรและผู้เรียนเกิดสมรรถนะดิจิทัลแล้วก็จะเป็นส่วนหนึ่งที่ทำให้สามารถอยู่ร่วมสังคมดิจิทัลได้อย่างมีความสุข โดยการจัดการสถานศึกษาควรให้ความสำคัญ ให้ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องเกิดสมรรถนะดิจิทัล ไม่ใช่เพียงแค่การพัฒนาด้านการใช้เทคโนโลยีในการจัดการเรียนรู้ แต่ควรครอบคลุมถึงการมีคุณลักษณะที่ดีในการใช้สื่อเทคโนโลยีดิจิทัล ตระหนักและเห็นถึงความปลอดภัยเพื่อการดำเนิน ชีวิตในสังคมที่มีการเปลี่ยนแปลงทางด้านดิจิทัลอย่างรวดเร็วในอนาคต ซึ่งจะสอดคล้องกับบริบทและความต้องการของสังคมในยุคดิจิทัลได้อย่างมีคุณภาพ

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก ได้กำหนดนโยบายและจุดเน้นประจำปีงบประมาณ พ.ศ.2567 ในการส่งเสริมการพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษาตามมาตรฐานวิชาชีพครูและบุคลากรทางการศึกษา โดยการพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษาด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและสื่อดิจิทัล แพลตฟอร์ม ด้านบริหารจัดการศึกษาและสื่อการเรียนการสอนในศตวรรษที่ 21 สอดคล้องกับวิสัยทัศน์และพันธกิจของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก ในการพัฒนาผู้บริหารสถานศึกษา ครู และบุคลากรทางการศึกษาให้เป็นมืออาชีพ มีสมรรถนะด้านภาษา และการใช้เทคโนโลยีดิจิทัล เพื่อให้การจัดการศึกษาเป็นไปอย่างเหมาะสมและสอดคล้องกับความต้องการในปัจจุบันและอนาคต แม้โลกปัจจุบันจะทำให้พฤติกรรมการเรียนรู้ของมนุษย์นั้นเปลี่ยนไป แต่เทคโนโลยีดิจิทัลสามารถทำให้เกิดการเรียนรู้ได้ด้วยตนเองได้ ทุกที่ ทุกเวลา แต่ด้วยโลกดิจิทัลมีความสลับซับซ้อนมากกว่าการแสวงหาความรู้เพียงอย่างเดียว อีกทั้งสังคมแห่งการเรียนรู้ที่มีคุณภาพของเด็กและเยาวชน ยังคงต้องการการชี้แนะและปกป้องดูแลจากผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดการศึกษา เช่นครู บุคลากรทางการศึกษา รวมถึงผู้บริหารสถานศึกษาที่สำคัญอย่างยิ่งของระบบการศึกษา ดังนั้น การจัดการศึกษาที่มีคุณภาพจึงเป็นหัวใจสำคัญของการนำไปสู่การเรียนรู้ตลอดชีวิต (Lifelong Learning) และการเรียนรู้ตลอดชีวิตที่มีคุณภาพจำเป็นจะต้องอยู่บนฐานของความปลอดภัย และวัฒนธรรมอันดีงามของโลกดิจิทัล (สำนักเลขาธิการสภาการศึกษา, 2562)

จากที่กล่าวมาข้างต้นผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษา เรื่อง การศึกษาสมรรถนะดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เพื่อนำเสนอผลการวิจัยมาใช้เป็นแนวทางการพัฒนาสมรรถนะดิจิทัลของผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องด้านการจัดการศึกษา และนำข้อมูลที่ได้รับไปใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาสมรรถนะดิจิทัลให้มีประสิทธิภาพอย่างมีประสิทธิภาพสมกับเป็นผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล

วัตถุประสงค์การวิจัย

เพื่อศึกษาสมรรถนะดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัย เรื่อง การศึกษาสมรรถนะดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก ผู้วิจัยออกแบบเป็นการวิจัยเชิงปริมาณ เกี่ยวกับสมรรถนะดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพิษณุโลก โดยมีรายละเอียดดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา และรองผู้อำนวยการสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก ประจำปีการศึกษา 2567 จำนวน 393 โรงเรียน (ข้อมูลผู้บริหารสถานศึกษาจากสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก จากเว็บไซต์ฐานข้อมูลบุคลากรของสำนักงานเขตฯ) จำแนกเป็นผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 313 คน และรองผู้อำนวยการสถานศึกษา จำนวน 49 คน รวมทั้งสิ้นจำนวน 362 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา รองผู้อำนวยการสถานศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก ประจำปีการศึกษา 2567 ใช้ขนาดกลุ่มตัวอย่างจากตารางสำเร็จรูปของเครจซีและมอร์แกน (Krejcie R. V. & Morgan, 1970) โดยการสุ่มแบบแบ่งชั้นตามสัดส่วน ได้กลุ่มตัวอย่าง จำแนกเป็นผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 165 คน และรองผู้อำนวยการสถานศึกษา จำนวน 26 คน รวมทั้งสิ้นจำนวน 191 คน

ตาราง 1 แสดงจำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างของผู้บริหารสถานศึกษาและรองผู้อำนวยการสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก จำนวน 362 คน

ที่	อำเภอ	ประชากร		กลุ่มตัวอย่าง	
		ผู้อำนวยการ	รองผู้อำนวยการ	ผู้อำนวยการ	รองผู้อำนวยการ
1	สพป. พล เขต 1	85	19	45	10
2	สพป. พล เขต 2	107	10	56	5
3	สพป. พล เขต 3	121	20	64	11
รวม		313	49	165	26
		362		191	

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

2.1 ลักษณะของเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบสอบถามสมรรถนะดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก จำนวน 1 ฉบับ แบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ประกอบด้วย เพศ ตำแหน่ง ระดับการศึกษาและประสบการณ์การทำงาน มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check List)

ตอนที่ 2 สมรรถนะดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก ประกอบด้วย 5 ด้าน ข้อคำถามจำนวน 28 ข้อ ได้แก่ 1) ด้านการเข้าใจดิจิทัล จำนวน 6 ข้อ 2) ด้านการใช้ดิจิทัล จำนวน 6 ข้อ 3) ด้านการผลิตสื่อดิจิทัล จำนวน 6 ข้อ 4) ด้านการติดต่อสื่อสารด้วยเครื่องมือดิจิทัล จำนวน 4 ข้อ 5) ด้านการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลอย่างมีวิจารณญาณ และจรรยาบรรณ จำนวน 6 ข้อ โดยมีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale)

2.2 การสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

1) ผู้วิจัยนำผลค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับจุดประสงค์ของผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 คน คำนวณหาค่าดัชนีความสอดคล้อง โดยคัดเลือกข้อคำถามที่มีค่าดัชนี ความสอดคล้องตั้งแต่ 0.67 ขึ้นไป ถือว่าเป็นข้อคำถามที่นำไปใช้ได้ (บุญชม ศรีสะอาด, 2560) ปรากฏว่า แบบสอบถามการศึกษาสมรรถนะดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก ได้ข้อคำถามตามเกณฑ์ จำนวน 28 ข้อ มีค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถาม ระหว่าง 0.80 – 1.00

2) ผู้วิจัยนำแบบสอบถามไปทดลองใช้ (try-out) กับผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลกและต่างสังกัด จำนวน 30 คน ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง เพื่อหาความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถามด้วยการวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha-Coefficient) ของครอนบัก ผลปรากฏว่า มีค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับ เท่ากับ .964

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลผ่านแพลตฟอร์มออนไลน์ด้วย Google Form โดยเก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้บริหารสถานศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก จำนวน 191 คน โดยใช้ระยะเวลาประมาณ 45 วัน จากนั้นผู้วิจัยตรวจสอบจำนวนและความสมบูรณ์ของแบบสอบถามที่ได้รับกลับคืน เพื่อดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูล ซึ่งผลจากการเก็บรวบรวมข้อมูล พบว่า ได้รับการตอบแบบสอบถามกลับคืนมาจำนวนทั้งสิ้น 191 คน คิดเป็นร้อยละ 100

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถาม และนำแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ มาวิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมสำเร็จ โดยดำเนินการ ดังนี้

วิเคราะห์ข้อมูลสภาพการพัฒนาสมรรถนะดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก โดยใช้ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) โดยแปลความหมายค่าเฉลี่ย (บุญชม ศรีสะอาด, 2560, น. 121)

ผลการวิจัย

จากการดำเนินการวิจัย เรื่อง การศึกษาสมรรถนะดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก สามารถสรุปผลการวิจัย ดังนี้

ตารางที่ 2 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับสมรรถนะดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลกในภาพรวม

ที่	สมรรถนะดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา	(n = 191)		ระดับ	อันดับ
		$\bar{X}$	S.D.		
1	ด้านการเข้าใจดิจิทัล	4.12	0.37	มาก	3
2	ด้านการใช้ดิจิทัล	4.19	0.34	มาก	2
3	ด้านการผลิตสื่อดิจิทัล	4.12	0.35	มาก	4
4	ด้านการติดต่อสื่อสารด้วยเครื่องมือดิจิทัล	4.07	0.43	มาก	5
5	ด้านการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลอย่างมีวิจารณญาณและจรรยาบรรณ	4.44	0.31	มาก	1
รวม		4.18	0.36	มาก	-

จากตารางที่ 2 สมรรถนะดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลกในภาพรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = 4.18) เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลอย่างมีวิจารณญาณ และจรรยาบรรณ ($\bar{X}$ = 4.44) รองลงมา คือ ด้านการใช้ดิจิทัล ($\bar{X}$ = 4.19) ด้านการเข้าใจดิจิทัล ($\bar{X}$ = 4.12) ด้านการผลิตสื่อดิจิทัล ($\bar{X}$ = 4.12) และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านการติดต่อสื่อสารด้วยเครื่องมือดิจิทัล ($\bar{X}$ = 4.07) ตามลำดับ

ตารางที่ 3 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับสมรรถนะดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก ด้านการเข้าใจดิจิทัล

ที่	ด้านการเข้าใจดิจิทัล	(n = 191)		ระดับ	อันดับ
		$\bar{X}$	S.D.		
1	ท่านมีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับเทคโนโลยีดิจิทัล	4.47	0.53	มาก	1
2	ท่านมีทักษะที่จำเป็นต้องใช้ในการเข้าใจเทคโนโลยีดิจิทัล เช่น การค้นหา วิเคราะห์ คัดกรอง เนื้อหาข้อมูลสารสนเทศได้อย่างถูกต้องเหมาะสม	3.93	0.80	มาก	6
3	ท่านมีการนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาสนับสนุนและพัฒนากระบวนการเรียนการสอน	4.08	0.81	มาก	3
4	ท่านมีการบริหารจัดการสถานศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพด้วยการนำเทคโนโลยีดิจิทัลที่ทันสมัยมาใช้	4.02	0.81	มาก	5
5	ท่านได้มีการเลือกสรรและประยุกต์ใช้เครื่องมือดิจิทัลที่เหมาะสมกับนักเรียนและครู	4.08	0.77	มาก	4
6	ท่านสามารถใช้งานเทคโนโลยีในสถานศึกษาเป็นไปอย่างปลอดภัยและมีประสิทธิภาพ	4.13	0.78	มาก	2
รวม		4.12	0.75	มาก	-

จากตารางที่ 3 สมรรถนะดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก ด้านการเข้าใจดิจิทัล ในภาพรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}= 4.12$) เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ท่านมีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับเทคโนโลยีดิจิทัล อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}= 4.47$) รองลงมา คือ ท่านสามารถใช้งานเทคโนโลยีในสถานศึกษาเป็นไปอย่างปลอดภัยและมีประสิทธิภาพ ($\bar{X}= 4.13$) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ท่านมีทักษะที่จำเป็นต้องใช้ในการเข้าใจเทคโนโลยีดิจิทัล เช่น การค้นหา วิเคราะห์ คัดกรอง เนื้อหาข้อมูลสารสนเทศได้อย่างถูกต้องเหมาะสม ($\bar{X}=3.93$) ตามลำดับ

ตารางที่ 4 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับสมรรถนะดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก ด้านการใช้ดิจิทัล

ที่	ด้านการใช้ดิจิทัล	(n = 191)		ระดับ	อันดับ
		$\bar{X}$	S.D.		
1	ท่านมีความสามารถและทักษะของผู้บริหารในการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลได้อย่างมีประสิทธิภาพ	4.19	0.73	มาก	2

2	ท่านสนับสนุนการบริหารจัดการและการพัฒนาสถานศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพ	4.46	0.54	มาก	1
3	ท่านมีการนำเครื่องมือดิจิทัลมาช่วยในกระบวนการตัดสินใจ การวางแผน และการจัดการทรัพยากรต่าง ๆ ให้เกิดประโยชน์สูงสุด	4.09	0.79	มาก	5
4	ท่านได้เลือกใช้เทคโนโลยีที่เหมาะสมเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการทำงานและการสื่อสาร	4.14	0.73	มาก	4
5	ท่านส่งเสริมสภาพแวดล้อมการเรียนรู้โดยการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลที่เหมาะสมสำหรับนักเรียนและบุคลากร	4.17	0.73	มาก	3
6	ท่านมีวิธีการป้องกันและรักษาความปลอดภัยของข้อมูล เพื่อให้การดำเนินงานในสถานศึกษาเป็นไปอย่างปลอดภัยและน่าเชื่อถือ	4.07	0.78	มาก	6
รวม		4.19	0.71	มาก	-

จากตารางที่ 4 สมรรถนะดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก ด้านการใช้ดิจิทัล ในภาพรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = 4.19) เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่าข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ท่านสนับสนุนการบริหารจัดการและการพัฒนาสถานศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพ ($\bar{X}$ = 4.46) รองลงมา คือ ท่านมีความสามารถและทักษะของผู้บริหารในการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลได้อย่างมีประสิทธิภาพ ($\bar{X}$ = 4.19) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ท่านมีวิธีการป้องกันและรักษาความปลอดภัยของข้อมูล เพื่อให้การดำเนินงานในสถานศึกษาเป็นไปอย่างปลอดภัยและน่าเชื่อถือ ($\bar{X}$ = 4.07) ตามลำดับ

ตารางที่ 5 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับสมรรถนะดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก ด้านการผลิตสื่อดิจิทัล

ที่	ด้านการผลิตสื่อดิจิทัล	(n = 191)		ระดับ	อันดับ
		$\bar{X}$	S.D.		
1	ท่านมีความสามารถในการสร้างสื่อดิจิทัลเพื่อการบริหารสถานศึกษา	4.02	0.78	มาก	5
2	ท่านมีความสามารถในการออกแบบสื่อดิจิทัลได้อย่างสร้างสรรค์	4.09	0.75	มาก	2
3	ท่านมีความสามารถในการผลิต และออกแบบสื่อดิจิทัลได้อย่างอย่างหลากหลายและมีความทันสมัย	4.01	0.77	มาก	6

4	ท่านมีความสามารถในการผลิตสื่อดิจิทัลตรงตามวัตถุประสงค์และความต้องการ	4.08	0.76	มาก	3
5	ท่านพัฒนาสมรรถนะด้านดิจิทัลของตนเองในการผลิตสื่อให้เท่าทันสมัยอยู่เสมอ	4.06	0.76	มาก	4
6	ท่านให้การสนับสนุนบุคลากรในการผลิตสื่อดิจิทัลอย่างเต็มประสิทธิภาพ	4.46	0.53	มาก	1
รวม		4.12	0.73	มาก	-

จากตารางที่ 5 สมรรถนะดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก ด้านการผลิตสื่อดิจิทัล ในภาพรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = 4.12) เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ท่านให้การสนับสนุนบุคลากรในการผลิตสื่อดิจิทัลอย่างเต็มประสิทธิภาพ ($\bar{X}$ = 4.46) รองลงมา คือ ท่านมีความสามารถในการออกแบบสื่อดิจิทัลได้อย่างสร้างสรรค์ ($\bar{X}$ = 4.09) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ท่านมีความสามารถในการผลิต และออกแบบสื่อดิจิทัลได้อย่างหลากหลายและมีความทันสมัย ($\bar{X}$ = 4.01) ตามลำดับ

ตารางที่ 6 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับสมรรถนะดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก ด้านการติดต่อสื่อสารด้วยเครื่องมือดิจิทัล

ที่	ด้านการติดต่อสื่อสารด้วยเครื่องมือดิจิทัล	(n = 191)		ระดับ	อันดับ
		$\bar{X}$	S.D.		
1	ท่านมีความสามารถในการใช้เครื่องมือดิจิทัลเพื่อการสื่อสาร เช่น คอมพิวเตอร์ โน้ตบุ๊ก แท็บเล็ต สมาร์ทโฟน	4.09	0.75	มาก	1
2	ท่านสามารถแลกเปลี่ยนเรียนรู้ผ่านระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ	4.05	0.76	มาก	4
3	ท่านสามารถแบ่งปันข้อมูลสารสนเทศผ่านสื่อดิจิทัลอย่างเหมาะสม และมีประสิทธิภาพ	4.07	0.80	มาก	2
4	ท่านมีความสามารถในการสร้างเครือข่ายดิจิทัลเพื่อการบริหารสถานศึกษา เช่น DSAP, SMS, AMS, DPA, GMS	4.06	0.77	มาก	3
รวม		4.07	0.77	มาก	-

จากตารางที่ 6 สมรรถนะดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก ด้านการติดต่อสื่อสารด้วยเครื่องมือดิจิทัล ในภาพรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = 4.07) เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ท่านมีความสามารถในการใช้เครื่องมือดิจิทัลเพื่อการสื่อสาร เช่น คอมพิวเตอร์ โน้ตบุ๊ก แท็บเล็ต สมาร์ทโฟน ($\bar{X}$ = 4.09) รองลงมา คือ ท่านสามารถแบ่งปันข้อมูล

สารสนเทศผ่านสื่อดิจิทัลอย่างเหมาะสม และมีประสิทธิภาพ ($\bar{X}$ = 4.07) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ท่านสามารถแลกเปลี่ยนเรียนรู้ผ่านระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ ($\bar{X}$ = 4.05) ตามลำดับ

ตารางที่ 7 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับสมรรถนะดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก ด้านการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลอย่างมีวิจารณญาณ และจรรยาบรรณ

ที่	ด้านการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลอย่างมีวิจารณญาณ และจรรยาบรรณ	(n = 191)		ระดับ	อันดับ
		$\bar{X}$	S.D.		
1	ท่านมีความรับผิดชอบต่อการใช้สื่อดิจิทัลอย่างถูกต้องเหมาะสม	4.39	0.54	มาก	6
2	ท่านให้เครดิตผู้เป็นเจ้าของข้อมูลดิจิทัลโดยไม่ละเมิดลิขสิทธิ์ของผู้อื่น	4.45	0.55	มาก	3
3	ท่านตระหนักถึงความสำคัญของกฎหมายดิจิทัล	4.41	0.52	มาก	5
4	ท่านปฏิบัติตามจรรยาบรรณเพื่อรักษาความปลอดภัยทางดิจิทัลในการบริหารสถานศึกษา	4.44	0.53	มาก	4
5	ท่านเคารพความเป็นส่วนตัวของข้อมูลดิจิทัลพึงคำนึงถึงเรื่องการละเมิดลิขสิทธิ์	4.48	0.56	มาก	2
6	ท่านใช้สื่อดิจิทัลอย่างรอบคอบไม่ทำให้ผู้อื่นเดือดร้อนหรือได้รับความเสียหาย	4.50	0.52	มาก	1
รวม		4.44	0.53	มาก	-

จากตารางที่ 7 สมรรถนะดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก ด้านการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลอย่างมีวิจารณญาณ และจรรยาบรรณ ในภาพรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = 4.44) เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ท่านใช้สื่อดิจิทัลอย่างรอบคอบไม่ทำให้ผู้อื่นเดือดร้อนหรือได้รับความเสียหาย ($\bar{X}$ = 4.50) รองลงมา คือ ท่านเคารพความเป็นส่วนตัวของข้อมูลดิจิทัลพึงคำนึงถึงเรื่องการละเมิดลิขสิทธิ์ ($\bar{X}$ = 4.48) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ท่านมีความรับผิดชอบต่อการใช้สื่อดิจิทัลอย่างถูกต้องเหมาะสม ($\bar{X}$ = 4.39) ตามลำดับ

อภิปรายผล

จากผลการวิจัย เรื่อง การศึกษาสมรรถนะดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก สามารถอภิปรายผลการวิจัย ได้ดังนี้

1. จากการศึกษาสมรรถนะดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก พบว่า ด้านการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลอย่างมีวิจารณญาณ และจรรยาบรรณ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านการติดต่อสื่อสารด้วยเครื่องมือดิจิทัล

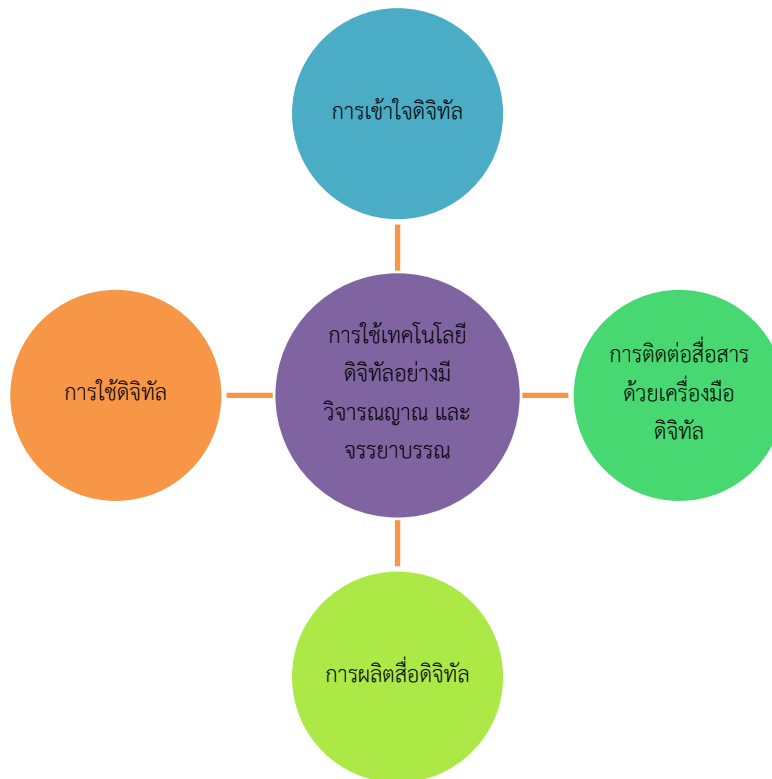
1.1 ด้านการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลอย่างมีวิจารณญาณ และจรรยาบรรณ เป็นด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด อยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก ผู้บริหารสถานศึกษามีความรับผิดชอบต่อการใช้อย่างถูกต้องเหมาะสม ให้เครดิตผู้เป็นเจ้าของข้อมูลดิจิทัลโดยไม่ละเมิดลิขสิทธิ์ของผู้อื่น ตระหนักถึงความสำคัญของกฎหมายดิจิทัล ปฏิบัติตามจรรยาบรรณเพื่อรักษาความปลอดภัยทางดิจิทัลในการบริหารสถานศึกษา เคารพความเป็นส่วนตัวของข้อมูลดิจิทัลพึงคำนึงถึงเรื่องการละเมิดลิขสิทธิ์ และใช้สื่อดิจิทัลอย่างรอบคอบ ไม่ทำให้ผู้อื่นเดือดร้อนหรือได้รับความเสียหาย สอดคล้องกับ ปุณณัฐฐา มาเชค (2565) กล่าวว่า สถานศึกษาในยุคดิจิทัลได้รับผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงจากสิ่งแวดล้อมทั้งภายนอกและภายในสถานศึกษา ก่อให้เกิดพฤติกรรมการใช้ชีวิตของผู้คนที่เปลี่ยนแปลงไป รวมทั้งเทคโนโลยีและนวัตกรรมการเรียนรู้ในยุคดิจิทัล ส่งผลกระทบต่อการบริหารสถานศึกษาและการจัดการศึกษาอย่างมากมาย เนื่องจากความรู้ในทุกวันนี้สามารถแสวงหาได้ง่ายขึ้นการเรียนรู้ในยุคนี้จึงไม่ใช่การเรียนรู้เพื่อท่องจำ แต่ต้องเป็นการเรียนรู้เพื่อรู้ และรู้เพื่อนำไปประยุกต์ใช้ สถาบันการศึกษาหลายแห่งจึงมีการปรับปรุงหลักสูตรและวิธีการสอนที่เน้นการเรียนรู้ให้เกิดประสิทธิภาพ สามารถประยุกต์ใช้จริง มีการบูรณาการสาขาวิชาต่างๆ เข้าด้วยกัน ดังนั้นในฐานะผู้บริหารสถานศึกษาจึงจำเป็นต้องมีการเปลี่ยน ทักษะคิดและแนวคิด เพื่อยกระดับคุณภาพของผู้เรียนโดยใช้เทคโนโลยี และการสื่อสารส่งเสริมให้ครู ผู้เรียน และผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องสามารถเข้าถึงเทคโนโลยี ข้อมูลข่าวสาร โดยมีการวางแผนและการดำเนินการพัฒนาระบบเทคโนโลยีดิจิทัล ให้ไปสู่การดำเนินการที่ถูกต้อง สอดคล้องกับ จุฬารัตน์ บุชบงก์ (2566) กล่าวว่า ความสามารถ ทักษะ และคุณลักษณะในการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยสามารถเลือก วิเคราะห์ และประเมินข้อมูลสารสนเทศ เพื่อให้สามารถแก้ปัญหาและใช้งานอย่างสร้างสรรค์ด้วยความรับผิดชอบ และมีวิจารณญาณ รวมไปถึงสร้างองค์ความรู้ใหม่อย่างต่อเนื่อง สอดคล้องกับ อลงกต สุทธการ (2564) ได้ทำการวิจัยเรื่อง แนวทางการส่งเสริมการรู้ดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นาน กล่าวว่า ผู้บริหารสถานศึกษาได้ให้ความสำคัญในการประเมินข้อมูลดิจิทัลในรูปแบบต่างๆ ผ่านสื่อออนไลน์ โดยมีการพิจารณาข้อมูลสารสนเทศเพื่อตรวจสอบความน่าเชื่อถือของข้อมูล สอดคล้องกับ สุนันทนา กุศลประเสริฐ (2565) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การวิเคราะห์องค์ประกอบสมรรถนะดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา ในโรงเรียนมัธยมศึกษาจังหวัดพิษณุโลก กล่าวว่า ผู้บริหารได้วิเคราะห์ แยกแยะข้อเท็จจริงของข้อมูลสารสนเทศที่หลากหลาย รวมไปถึงการวิเคราะห์ความน่าเชื่อถือของข้อมูลและคัดเลือกสื่อเทคโนโลยีดิจิทัลจากแหล่งต่างๆ มาประยุกต์ใช้ในการทำงานได้อย่างเหมาะสม และเนื่องจากการบริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัลต้องอาศัยด้วยการขับเคลื่อนด้วยข้อมูลสารสนเทศ เฉพาะฉะนั้นการนำข้อมูลมาใช้ต้องมีความถูกต้อง น่าเชื่อถือ และแม่นยำ ผู้บริหารจึงจำเป็นต้องใช้ความสามารถในการค้นหา วิเคราะห์ และเลือกสรรสารสนเทศมาใช้อย่างมีประสิทธิภาพ รวมถึงการตระหนักประเด็นความปลอดภัยและโปร่งใสในการแบ่งปันข้อมูลกับผู้อื่น คำนึงถึงสิทธิของผู้อื่นด้วยการไม่ละเมิด มีการอ้างอิงให้เครดิตแก่ผู้เป็นเจ้าของสิทธินั้นก่อนนำเทคโนโลยีมาใช้

1.2 ด้านการติดต่อสื่อสารด้วยเครื่องมือดิจิทัล เป็นด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด อยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก การสื่อสารออนไลน์ด้วยเครื่องมือดิจิทัลมีความซับซ้อนในการใช้ นอกจากนี้ผู้บริหารบางส่วนยังขาดความชำนาญในการใช้ดิจิทัลที่มีความสลับซับซ้อน และยังขาดความหลากหลายในการใช้เครื่องมือดิจิทัล

รวมถึงการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ผ่านระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ การแบ่งปันข้อมูลสารสนเทศผ่านสื่อดิจิทัลอย่างเหมาะสม และมีประสิทธิภาพ และสร้างเครือข่ายดิจิทัลเพื่อการบริหารสถานศึกษา โดยสำนักเลขาธิการสภาการศึกษา (2562) กล่าวถึงความสำคัญสมรรถนะดิจิทัลว่า เทคโนโลยีดิจิทัลเป็นเครื่องมือสำคัญของการขยายโอกาสและสร้างความเท่าเทียมทางการศึกษาให้เกิดขึ้นได้ ซึ่งสามารถเรียนรู้ออนไลน์ผ่านบทเรียนต่าง ๆ ทั่วโลกได้ทุกที่ทุกเวลา ซึ่งเทคโนโลยีดิจิทัลอาจกลายเป็นตัวแปรสำคัญของการเปลี่ยนแปลงโลกการศึกษาได้ สอดคล้องกับ จินฉัตร ปะโคทั้ง (2561) กล่าวว่า ผู้บริหารจำเป็นต้องมีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับเทคโนโลยีการสื่อสารและเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์ เพื่อที่จะสามารถเลือกใช้กับการบริหารสถานศึกษาได้อย่างเหมาะสม คุ่มค่า และเพียงพอใช้งาน โดยเฉพาะผู้บริหารสถานศึกษาในโครงการพระราชดำริของกระทรวงศึกษาธิการที่ร่วมมือกับภาคเอกชน ผู้บริหารสถานศึกษาต้องแสดงศักยภาพในด้านต่าง ๆ ที่ทันสมัยเหมาะสมกับการเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยีต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นซึ่งนอกจากจะมีผลต่อภาพลักษณ์ของสถานศึกษาในชุมชนแล้วยังจะทำให้สถานศึกษาเป็นที่ไว้วางใจของชุมชนในการจัดการศึกษาที่มีคุณภาพได้อย่างยั่งยืน สอดคล้องกับ สุนันทนา กุศลประเสริฐ (2565) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การวิเคราะห์องค์ประกอบสมรรถนะดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา ในโรงเรียนมัธยมศึกษาจังหวัดพิษณุโลก ผลการวิจัยว่า องค์ประกอบที่ 2 ด้านการสื่อสารและสร้างเครือข่ายดิจิทัลเพื่อการเรียนรู้ กล่าวว่า พฤติกรรมที่แสดงออกของผู้บริหารในการใช้เครื่องมือและเทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อการติดต่อสื่อสารการทำงาน และการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ผ่านระบบออนไลน์และเนื้อหาดิจิทัลกับผู้อื่นผ่านสื่อดิจิทัลที่เหมาะสม เป็นการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและสร้างเครือข่ายดิจิทัลเพื่อการเรียนรู้ อาจเนื่องมาจากการบริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล ผู้บริหารสถานศึกษาจำเป็นต้องให้ความสำคัญกับการสื่อสารและสร้างเครือข่ายผ่านเทคโนโลยีดิจิทัล เป็นการช่วยสร้างการมีส่วนร่วมของบุคลากรในทุกระดับ สร้างพันธกิจสัมพันธ์ให้ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องมีวิสัยทัศน์และเป้าหมายร่วมกัน ซึ่งจะช่วยให้การดำเนินงานกิจกรรมในสถานศึกษาบรรลุวัตถุประสงค์และเป็นไปตามเป้าหมายที่ตั้งไว้ สอดคล้องกับ ภาณุเดช แสงลุน และชยาภานต์ เรืองสุวรรณ (2564) ได้ทำวิจัยเรื่อง แนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำด้านดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 5 พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาควรมีการกำหนดนโยบายในการส่งเสริมการสร้างเครือข่ายทางการเรียนรู้และการจัดทำข้อตกลงร่วมกันระหว่างสถานศึกษากับหน่วยงานภายนอก พร้อมทั้งส่งเสริมให้ครูและบุคลากรนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาใช้ในการจัดการเรียนรู้รูปแบบต่างๆ ที่ส่งเสริมการศึกษา เนื่องจากการกำหนดนโยบายและการทำข้อตกลงร่วมกันของแต่ละฝ่ายในการร่วมมือกันส่งเสริมการสร้างเครือข่ายทางการเรียนรู้ซึ่งเป็นวิธีการที่ทำให้ผู้บริหารสถานศึกษาครู และบุคลากรได้มีโอกาสในการพัฒนาตนเองให้มีความรู้ ทักษะในการเข้าถึงเทคโนโลยีดิจิทัลที่จำเป็น เพื่อใช้ในการสร้างเครือข่ายในรูปแบบต่างๆ พร้อมทั้งนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาใช้ในการจัดการเรียนการสอนออนไลน์ในรูปแบบที่หลากหลาย สอดคล้องกับ อลงกต สุทธการ (2564) ได้ทำการศึกษาเรื่อง แนวทางการส่งเสริมการรู้ดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาอำนาจ ผลการวิจัยพบว่า ด้านการสื่อสารด้วยเทคโนโลยีดิจิทัล เป็นด้านที่มีค่าเฉลี่ยรองลงมา จึงควรมีกำหนดนโยบายส่งเสริมการปรับปรุงข้อมูลให้อยู่ในรูปแบบสารสนเทศและไฟล์ข้อมูลอย่างเป็นระบบ มีคู่มือสำหรับการใช้เครื่องมือดิจิทัลที่มีความหลากหลาย และส่งเสริมบรรยากาศทางการศึกษาด้วยการใช้ระบบเครือข่ายออนไลน์ให้มากขึ้น เพื่อเป็นการ

ส่งเสริมการติดต่อสื่อสารด้วยเครื่องมือดิจิทัลที่หลากหลาย ทั้งนี้ก็จะทำให้ผู้บริหารสถานศึกษาสามารถนำข้อมูลบริหารสถานศึกษาได้อย่างสะดวก รวดเร็วมากยิ่งขึ้น

องค์ความรู้ใหม่

ในยุคแห่งการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วของเทคโนโลยีดิจิทัล ผู้บริหารสถานศึกษาจำเป็นต้องปรับตัวและพัฒนาทักษะให้สอดคล้องกับบริบทที่เปลี่ยนแปลงตลอดเวลา การใช้เทคโนโลยีดิจิทัลอย่างมีวิจารณญาณและจรรยาบรรณ เป็นองค์ประกอบที่สำคัญที่ผู้บริหารจำเป็นต้องไม่เพียงแต่ใช้เทคโนโลยีได้เท่านั้น แต่ต้องใช้ด้วยความรับผิดชอบ รู้เท่าทันผลกระทบ เคารพสิทธิผู้อื่น และเข้าใจกฎหมายที่เกี่ยวข้อง ซึ่งถือเป็นรากฐานของการบริหารจัดการในยุคดิจิทัลอย่างแท้จริง การใช้ดิจิทัลเพื่อการบริหารจัดการสถานศึกษา ต้องมีความสามารถในการเลือกใช้เทคโนโลยีให้เหมาะสม เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพของการดำเนินงาน รวมทั้งต้องสามารถวางแผนและตัดสินใจโดยอาศัยเครื่องมือดิจิทัล การเข้าใจดิจิทัล ไม่ใช่แค่การรู้จักเครื่องมือ แต่รวมถึงการวิเคราะห์ คัดกรอง และประยุกต์ข้อมูลสารสนเทศได้อย่างเหมาะสม ซึ่งเป็นทักษะพื้นฐานในการใช้ชีวิตและการบริหารงานในยุคปัจจุบัน นอกจากนี้ การศึกษาได้เผยให้เห็นจุดที่ยังต้องพัฒนาเพิ่มเติม โดยเฉพาะด้านการติดต่อสื่อสารด้วยเครื่องมือดิจิทัล ซึ่งยังพบข้อจำกัด ทั้งในด้านความชำนาญในการใช้แพลตฟอร์มต่าง ๆ และการสร้างเครือข่ายการเรียนรู้ที่เข้มแข็ง ซึ่งจำเป็นต้องมีการสนับสนุนเชิงนโยบายและการฝึกอบรมอย่าง

เป็นระบบ จากทั้งหมดนี้ องค์ความรู้ใหม่ที่ได้จึงมิใช่เพียงข้อมูลเชิงสถิติ หากแต่เป็นแนวทางที่สามารถต่อยอดในการออกแบบหลักสูตรฝึกอบรม การกำหนดนโยบายด้านดิจิทัลในสถานศึกษา และการพัฒนาผู้นำการศึกษาที่ทันสมัย ซึ่งจะเป็นกุญแจสำคัญในการขับเคลื่อนโรงเรียนให้เข้าสู่ยุคดิจิทัลได้อย่างมั่นคงและมีคุณภาพ

สรุป

การวิจัยครั้งนี้สรุปได้ว่า ผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก มีสมรรถนะดิจิทัลในภาพรวม อยู่ในระดับมาก ผลการพิจารณาเรียงด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลอย่างมีวิจารณญาณ และจรรยาบรรณ อยู่ในระดับมาก รองลงมา คือ ด้านการใช้ดิจิทัล ด้านการเข้าใจดิจิทัล ด้านการผลิตสื่อดิจิทัล และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านการติดต่อสื่อสารด้วยเครื่องมือดิจิทัล ซึ่งสรุปได้ว่า ผู้บริหารสถานศึกษาพึงมีสมรรถนะดิจิทัลที่ครบถ้วนและหลากหลาย เพื่อส่งเสริมการขับเคลื่อนสถานศึกษาโดยการบริหารงานในสถานศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลต่อผู้รับบริการ

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

จากการวิจัยพบว่า สมรรถนะดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก ประกอบไปด้วย 5 ด้าน ได้แก่ ด้านการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลอย่างมีวิจารณญาณ และจรรยาบรรณ ด้านการใช้ดิจิทัล ด้านการเข้าใจดิจิทัล ด้านการผลิตสื่อดิจิทัล และด้านการติดต่อสื่อสารด้วยเครื่องมือดิจิทัล ดังนั้น ผู้บริหารสถานศึกษาและสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก ควรนำผลการวิจัยไปใช้ดังนี้

1.1 สมรรถนะดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก ด้านการติดต่อสื่อสารด้วยเครื่องมือดิจิทัล เป็นด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ดังนั้น ควรมีการประชุมออนไลน์ต่าง ๆ เพื่อแลกเปลี่ยนประสบการณ์และแนวปฏิบัติที่ดีในวงกว้าง และเพื่อให้ผู้บริหารต้องมีความสามารถในการรู้เท่าทันขีดจำกัดและศักยภาพของเทคโนโลยี รวมถึงข้อดีและข้อจำกัด เพื่อนำไปใช้ในการบริหารสถานศึกษา

1.2 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก ควรนำเอาผลการวิจัยทั้ง 5 ด้าน ไปเป็นข้อมูลประกอบแนวทางการปฏิบัติ ติดตาม ตรวจสอบการปฏิบัติงานของผู้บริหารสถานศึกษา และจัดอบรมเชิงปฏิบัติการเพื่อพัฒนาผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดให้มีสมรรถนะดิจิทัลสำหรับการบริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล

1.3 ผู้บริหารสถานศึกษาควรนำเอาผลการวิจัยสมรรถนะดิจิทัลทั้ง 5 ด้าน ไปใช้ในการปรับปรุงและพัฒนาตนเองให้มีสมรรถนะดิจิทัลสำหรับการบริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยในครั้งต่อไป

2.1 ควรศึกษาสมรรถนะดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา และครู ในสังกัดอื่น อาทิ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย เป็นต้น

2.2 ควรศึกษาแนวทางหรือรูปแบบในการพัฒนาสมรรถนะดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา และครู

เอกสารอ้างอิง

- กรณิการ์ สุขบัว. (2566). แนวทางการเสริมสร้างภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดพิษณุโลก. วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- กิตติพิศ โคนสันเทียะ. (2565). การประเมินความต้องการจำเป็นในการพัฒนาสมรรถนะดิจิทัลของครูวิทยาศาสตร์ระดับชั้นมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสระบุรี. วารสารราชนครินทร์. 19(1), 9-16
- จิณณวัตร ปะโคทั้ง. (2561). ภาวะผู้นำยุคดิจิทัลสำหรับผู้บริหารสถานศึกษามืออาชีพ. อุบลราชธานี: ศิริธรรมออฟเซต.
- จุฬารัตน์ บุชงก์. (2566) สมรรถนะดิจิทัล: ทักษะเพื่อการเรียนรู้ที่ยั่งยืนตามเป้าหมายของการประชุมเอเปคด้านการศึกษา 2022. วารสารเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา. 18(24), 70-85.
- ทวีชัย เกียรติสกุลศรี. (2565). ปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจังหวัดอุดรธานี. วารสาร มจร อุบลปริทรรศน์. 7(1), 587-598.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2560). การวิจัยเบื้องต้น. พิมพ์ครั้งที่ 10. กรุงเทพมหานคร: สุวีริยาสาส์น.
- ปณณัฐฐา มาเชค. (2565). การบริหารองค์กรทางการศึกษาในยุคดิจิทัล. ภาควิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ภานุเดช แสงลุน และชยาภานต์ เรืองสุวรรณ. (2564). แนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำด้านดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 5. วารสารการบริหารการศึกษาและภาวะผู้นำ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร. 11(41), 182.
- สำนักงานคณะกรรมการดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2562). กรอบสมรรถนะด้านดิจิทัลสำหรับพลเมืองไทย. กรุงเทพมหานคร: สำนักงานคณะกรรมการดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2562). สภาวะการศึกษาไทย 2561/2562 การปฏิรูปการศึกษาในยุคดิจิทัล. กรุงเทพมหานคร: บริษัทภาพพิมพ์ จำกัด

สุนันทา กุศลประเสริฐ. (2565). การวิเคราะห์องค์ประกอบสมรรถนะดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษาจังหวัดพิษณุโลก. วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยนเรศวร.

อลงกต สุทธการ. (2564). แนวทางการส่งเสริมการรู้ดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาอำนาจ. วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยนเรศวร.